

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA HSS-a**

Zagreb, 20. lipnja 2007.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama
Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske i članaka 128. i 129. Poslovnika Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika HSS-a podnosi *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.*

Na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela dodatna objašnjenja i obrazloženja u ime prelagatelja dati će zastupnici Željko Pecek, Ante Markov i Božidar Pankrećić.

PREDSJEDNIK KLUBA HSS-a

Željko Pecek

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA**

Zagreb, lipanj 2007.

PRIJEDLOG
ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga Zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. alineje 1. i članka 51. Ustava Republike Hrvatske («Narodne novine» br. 41/01 – pročišćeni tekst)

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Obveza plaćanja spomeničke rente uvedena je u pravni sustav Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («Narodne novine» br. 69/99) koji je doraden 2003. godine («Narodne novine» br. 115/03). U 2003. godini uveden je dvostruki način određivanja spomeničke rente tzv. direktna i indirektna spomenička renta. Direktnu spomeničku rentu plaćaju fizičke i pravne osobe koje su obveznici poreza na dohodak ili poreza na dobit, a koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno-povijesne cjeline. Svojstvo kulturnog dobra, na temelju stručnog vrednovanja, utvrđuje ministar kulture i to se objavljuje u Narodnim novinama. Međutim, Zakon samo definira (članak 6. točka 5.) kulturno-povijesnu cjelinu kao «naselje ili dio naselja, kao područje koji su zaštićeni kao kulturno dobro», te se dalje pobliže Zakonom ne uređuje način određivanja svojstva «kulturno-povijesne cjeline». Pojam kulturno-povijesne cjeline Zakon koristi tek u odredbama članaka 114. i 114a., a kojim odredbama se utvrđuje visina i način plaćanja spomeničke rente.

Direktnu spomeničku rentu (članak 114. Zakona) plaćaju svi obveznici spomeničke rente koji rade u nepokretnom kulturnom dobru (koje se kao takvo nalazi u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske ili na području kulturno-povijesne cjeline).

Tzv. indirektnu spomeničku rentu (članak 114a. Zakona) dužne su plaćati pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost (bez obzira na područje i prostor u kojem se ta djelatnost obavlja) navedene prema nacionalnoj klasifikaciji, a između kojih primjerice izdvajamo: hotele i restorane, popravak motocikla, taksi služba, djelatnost u zračnim lukama, telekomunikacije, poslovne banke itd.

Prema Zakonu, kao i tumačenjima nadležnog ministarstva, plaćanje indirektna rente po članku 114a. Zakona ne isključuje plaćanje direktne spomeničke rente po članku 114. Zakona.

Visinu spomeničke rente (direktna) propisuju svojom odlukom gradovi ili općine, u Zakonom zadanom omjeru od 3,00 do 10,00 kuna po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora odnosno po stopi od 0.05% ukupnog prihoda (za indirektnu spomeničku rentu).

Ovim prijedlogom u odnosu na važeći zakon predlaže se:

- omjer mogućeg propisivanja visine spomeničke rente smanjuje se s 3,00 – 10,00 kuna na 1,00 – 5,00 kuna po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora,

- predviđa se izuzetak te se oslobađaju od plaćanja spomeničke rente tradicionalni obrti te poduzetnici s područja posebne državne skrbi, otoka i brdsko-planinskog područja,
- briše se odredba kojom je uvedeno plaćanje još jedne rente za određene djelatnosti,
- brišu se riječi «ili na području određene kulturno-povijesne cjeline».

Ovakvim propisivanjem postiglo bi se smanjenje izdavanja poduzetnika za spomeničku rentu, a koja davanja su za pojedine gradove veća i od iznosa komunalne naknade. Osim toga, iz Zakona bi se brisalo određenje o plaćanju rente za područja kulturno-povijesne cjeline, a koja područja nisu uređena Zakonom (osim definicije samog pojma) tj. nije propisano tko i na temelju kojih kriterija ih određuje. Isto tako briše se popis djelatnosti koje bi plaćale tzv. indirektnu rentu, a za odabir kojih nije jasno koji kriterij je korišten.

Koristeći zakonsku mogućnost propisivanja visine spomeničke rente, mnogobrojni gradovi i općine podnijeli su svoje odluke kojima su utvrdili maksimalnu visinu spomeničke rente. Obveznici plaćanja vide u toj renti još jedan državni namet (porez), te odbijaju plaćanja. Zbog toga su mnoge gradske/općinske odluke stavljene u «mirovanje».

Prihvaćanjem ovoga Prijedloga rasteretili bi se poduzetnici koji su temelj gospodarstva Republike Hrvatske, te bi se omogućilo provođenje ustavnog načela o podmirenju javnih troškova u skladu s gospodarskim mogućnostima poduzetnika, te načelu pravednosti.

III. OCJENA I IZVORI POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovog Zakona nije potrebno u Državnom proračunu osigurati dodatna sredstva.

IV. TEKST PRIJEDLOGA ZAKONA S OBRAZLOŽENJEM, prilaže se

V. TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU - prilaže se

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA**

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara («Narodne novine» br. 69/99 i 151/03) u članku 114. stavak (4) mijenja se i glasi:

«(4) Spomenička renta plaća se mjesečno od 1,00 do 5,00 kuna po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru».

Iza stavka (9) dodaje se stavak (10) koji glasi:

«(10) Iznimno od stavaka (1) i (2) ovog članka, tradicionalni obrti te fizičke i pravne osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem na područjima posebne državne skrbi, otocima ili brdsko-planinskim područjima, utvrđenim posebnim zakonima, mogu se osloboditi plaćanja spomeničke rente odlukom nadležnog tijela Grada Zagreba, grada ili općine.»

Postojeći stavak (10) postaje stavak (11).

U stavcima (1), (2), (3), (4), (6) i (8) riječi «ili na području kulturno-povijesne cjeline» brišu se.

Članak 2.

Članak 114a. briše se.

Članak 3.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od objave u "Narodnim novinama".

OBRAZLOŽENJE

Uz članak 1.

Ovom odredbom smanjuje se raspon visine iznosa spomeničke rente s 3,00 – 10,00 kuna na 1,00 – 5,00 kuna po četvornom metru korisne površine poslovnog prostora. Na taj način rasterećuju se poduzetnici u svojim obvezama prema državi, a s druge strane država će lakše i bolje ubirati nižu rentu, pa će s tog stanovišta ovo određenje biti korisno za obje strane.

Predviđa se u stavku 10. ove odredbe oslobođenje od ovog plaćanja za tradicionalne obrte i fizičke i pravne osobe sa sjedištem ili prebivalištem na područjima posebne državne skrbi, otocima ili brdsko-planinskim područjima.

Zbog nepotpunog zakonskog određenja pojma «kulturno-povijesne cjeline», predloženo je brisanje tog pojma u dijelu Zakona kojim se uređuje plaćanje spomeničke rente (a u kojemu već i sam podnaslov govori samo o «kulturnom dobru»).

Uz članak 2.

Predlaže se brisanje članka 114a kao nepravedne odredbe po kojoj bi poduzetnici u djelatnostima koje su navedene u toj odredbi morali plaćati i tu drugu rentu (rentu na rentu) i po stopi od 0,5% na ukupni prihod. Zaista je nejasan odabir samih djelatnosti (od trgovine, preko hotela i restorana, cestovnog prijevoza putnika, poslovnih banaka, ostalih sportskih djelatnosti pa do kemijskog čišćenja).

Ukazujemo da su, zbog nedorečenosti propisa te izraženog nezadovoljstva obrtnika, pojedini gradovi/općine odgodile donošenje odnosno primjenu svojih odluka.

Uz članak 3.

Ovom se odredbom uređuje vrijeme stupanja na snagu Zakona.